

Paweł Szymański, Wojciech Nowakowski

Wyszembork, st. V, gm. Mrągowo,
woj. olsztyńskie, AZP 21-69/-

Informator Archeologiczny : badania 30, 196-197

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

	<p>dania dostarczyły materiału zabytkowego o dużej rozpiętości chronologicznej – od epoki brązu do wczesnego średniowiecza. Mimo wielu odkrytych obiektów, uzyskane dane co do rozplanowania, zasięgu i rozwarstwienia chronologicznego osady są bardzo fragmentaryczne.</p> <p>Materiały i dokumentacja przechowywane są w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie. Badania będą kontynuowane.</p>
<p>Wincentów, st. st. I, III, gm. Góra Kalwaria, woj. warszawskie</p>	<p>patrz: środkowa i późna epoka brązu</p>
<p>WÓLKA DOMANIEWSKA, st. 9, gm. Wieniawa, woj. radomskie, AZP 74-65/-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osada kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich) <p>Ratownicze badania wykopaliskowe związane z budową zbiornika retencyjnego „Domańców”, przeprowadzone przez mgr Joannę Borowską (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 106 m².</p> <p>W wykopach natrafiono jedynie na nieliczne bryłki żużla i fragmenty ceramiki z okresu wpływów rzymskich. W świetle uzyskanych wyników stanowisko to wydaje się przedstawiać małą wartość poznawczą. Badania nie będą kontynuowane.</p>
<p>WYSZEMBORK, st. IVa, gm. Mragowo, woj. olsztyńskie, AZP 21-69/-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • cmentarzysko kultury łużyckiej (epoka brązu) • cmentarzysko ciałopalne kultury bogaczewskiej (młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich) • cmentarzysko grupy olsztyńskiej (okres wędrówek ludów) <p>Badania wykopaliskowe przeprowadzone przez mgr. Pawła Szymańskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego), z udziałem mgr Anny Gręzak. Konsultacja naukowa dr hab. Wojciech Nowakowski. Finansowane przez Instytut Archeologii UW. Dziesiąty sezon badań. Przebadano powierzchnię 240 m² w południowo-zachodniej strefie stanowiska.</p> <p>Odkryto 19 obiektów, w tym co najmniej 12 pochówków ciałopalnych, w większości mocno zniszczonych przez orkę, oraz jeden szkieletowy grób koński (obiekt 278). Pozostałe obiekty to różnej wielkości i kształtu jamy o niejasnym przeznaczeniu. Groby były rozmieszczone w skupiskach rozdzielonych na ogół szerokimi, pustymi pasami. W tym roku odkryto i częściowo zbadano skupisko pochodzące z okresu wędrówek ludów, położone w zachodniej części stanowiska. Wszystkie groby były jamowe, wypełnione popiołem ze stosu pogrzebowego, w planie koliste (średnica 20–40 cm), w profilu półkoliste (miąższość 10–25 cm). Można domniemywać, że ich górne partie zostały zniszczone przez orkę. Wyposażone były bardzo ubogo – zawierały głównie szczątki przetopionych przedmiotów brązowych. Zwraca uwagę inwentarz grobu 269 – składały się nań fragmenty glinianej przystawki w postaci tzw. pucharka na pustej nóżce, przęślik gliniany dwustożkowy, zdobiony koncentrycznymi, kołistymi rowkami i fragment przedmiotu brązowego, prawdopodobnie bransolety. Natomiast w grobie 268 znaleziono m.in. fragmenty dwóch nitów brązowych z główkami mającymi gniazda na kamień szlachetny o leżkowatym kształcie, zaś w grobie 279 m.in. fragment tordowanej ozdoby brązowej (naszyjnika?). Pochodzący z okresu wędrówek ludów grób koński (278) zawierał 2 kompletne szkielety ułożone jeden nad drugim. Przy każdym z nich znaleziono żelazne części upręży: po dwie niewielkie sprzączki (3 z nich mają owalną, pogrubioną ramkę) i wędzidła. Ziemia w postaci drobnego żwirku między zębami dolnego konia wyraźnie różniła się od wypełniska jamy, którym był szary piasek. Najciekawszym zabytkiem luźnym, pochodzącym z warstwy ornej, była brązowa, jednodzielna sprzączka z prostokątną skuwką, owalną, pogrubioną ramką i kolcem zaopatrzoną w szczątkową metopkę (faza D).</p> <p>Materiały i dokumentacja przechowywane są do czasu opracowania w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Badania będą kontynuowane.</p>
<p>WYSZEMBORK, st. V, gm. Mragowo, woj. olsztyńskie, AZP 21-69/-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osada kultury kurhanów zachodniobałtyjskich(?) (wczesna epoka żelaza) • osada kultury bogaczewskiej (okres wpływów rzymskich) • osada grupy olsztyńskiej (okres wędrówek ludów) <p>Badania wykopaliskowe przeprowadzone przez mgr. Pawła Szymańskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego). Konsultacja naukowa dr. hab. Wojciech Nowakowski.</p>

ski. Finansowane przez Instytut Archeologii UW. Drugi sezon badań. Wytyczono 1 wykop na południowym stoku wzniesienia. Przebadano około 60 m² powierzchni w południowej strefie stanowiska.

Uwagę zwraca bardzo mała ilość materiału zabytkowego zebranego z ziemi ornej, przy zupełnym braku warstwy kulturowej. Odkryto i wyeksplorowano 7 obiektów pradziejowych, tworzących wyraźne skupisko. Były to bardzo podobne do siebie jamy, koliste w planie i półkuliste w profilu (średnica 60–90 cm, miąższość 10–50 cm). Ich wypełniko stanowiła ciemnobrunatna ziemia. Znalaziono w nich rozrzucone kamienie o średnicy 5–15 cm oraz pojedyncze kości zwierzęce. Najciekawszego materiału dostarczył obiekt 19 – były to fragmenty naczyń o kulistym dnie, chropowatym brzuścu i przyplaszczonym wylewie (kultura kurhanów zachodnobałtyjskich). Z powierzchni ziemi zebrano kilka fragmentów naczyń z lejkowatą szyjką i gładzonym brzuścem (okres wpływów rzymskich).

Materiały i dokumentacja przechowywane są do czasu opracowania w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Badania będą kontynuowane.

WYTYCZNO, st. 5,
gm. Urszulin,
woj. chełmskie,
AZP 73–88/3

- ślady osadnictwa mezolitycznego
- ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)
- ślady osadnictwa kultury lużyckiej (epoka brązu)
- osada kultury jastorfskiej (młodszy okres przedrzymski, fazy A₁–A₂)

Ratownicze badania wykopaliskowe w związku z eksploatacją piaskowni, przeprowadzone przez mgr mgr Teresę Mazurek i Wojciecha Mazurka (Muzeum Okręgowe w Chełmie).

Kontynuowano badania z lat poprzednich. Przebadano powierzchnię 4 arów.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowoschodniej”, t. II, 1997.

ZACISZE, st. XII,
gm. Wisznice,
woj. białkopodlaskie,
AZP 65–87/68

- ślady osadnictwa z epoki kamienia
- cmentarzysko (młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 27 do 29 czerwca przez mgr. Antoniego Smolińskiego (PHU „ANWIT” Warszawa) na zlecenie PSOZ Biała Podlaska. Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań.

W trzech wykopach przebadano powierzchnię około 1,6 ara.

We wszystkich wykopach natrafiono pod humusem na warstwę kulturową o stosunkowo małej miąższości. Obiekty, prawdopodobnie o charakterze produkcyjnym, znajdowały się w wykopie I i II, nie zawierały jednak materiału archeologicznego wskazującego na ich chronologię. Przeprowadzono również dokładną penetrację dna wybieżyska zwirowni, co pozwoliło zlokalizować 3 skupiska materiałów (fragmenty ceramiki i kości ludzkie), pochodzących ze zniszczonych obiektów (najprawdopodobniej grobowych).

Proponowana jest kontynuacja badań.

ZADOWICE, st. 1”b”,
gm. Godziesze,
woj. kaliskie,
AZP 68–39/66

- ślady osadnictwa kultury lużyckiej (epoka brązu)
- ślady osadnictwa kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich)
- ślady osadnictwa średniowiecznego

Stacjonarne badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Wojciecha Sicińskiego (Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi). Finansowane przez Komitet Badań Naukowych. Czwarty sezon badań. Kontynuowano prace w nawiązaniu do ubiegłorocznych wykopów sondażowych. Przebadano powierzchnię 1250 m² (w sumie, w ciągu czterech sezonów objęto badaniami obszar 2375 m²).

Z warstwy kulturowej o miąższości do 60 cm pozyskano głównie fragmenty ceramiki (około 13 000) o dużym przekroju chronologicznym – od kultury lużyckiej z epoki brązu po wczesne średniowiecze. Wśród obiektów ziemnych wyróżnić można było tylko 10 pieców do wytapiania żelaza. Były one usytuowane na północnym skraju osady (7 dobrze zachowanych kotlinek) oraz w części południowej, tuż przy cmentarzysku (3 kotlinki bardzo zniszczone). Dymarki charakteryzowały się średnią wielkością (do 50 cm średnicy) i zawierały głównie żużle żelazne oraz drobny miał węglowy. Ogółem w trakcie czterech sezonów badawczych odkryto 33 obiekty archeologiczne, w tym 1 mieszkalny o powierzchni około 160 m², związa-